

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

דבר תורה פרשת ניצבים

אלול תשס"ח

בדרך כלל אין קשר בין קריאת התורה לבין החגים והמועדים של אותו שבוע .
חלוקת התורה לפרשיות היא על פי הרצף של חמשת חומשי תורה ולכן אין בהכרח
קשר בין הפרשה המסוימת שאותה קוראים באותו שבוע לבין החג שחל במקרה
באותו שבוע . דוגמה מצוינת לכך בפסח לא קוראים בתורה דווקא את סיפור
יציאת מצרים.

אבל בפרשות האחרונות של ספר דברים ישנו מפגש מרתק בין מה שמתחולל בסיפור
המסופר בתורה לבין לוח השנה והחג המתקרב: ראש השנה וימי התשובה
והסליחות.

הסיפור המקראי הוביל אותנו במשך שנה שלמה מתוהו ובוהו אל בריאת העולם,
אל התמקדות בצדיק המייסד של העם, אברהם, סיפורי משפחה נפתלים, ירידת
המשפחה לגלות מצרים וחזרתם תוך נדודים במעין מקום אקס טריטוריאלי
המהווה מעין רחם להפיכתו של העם מעובר תלתי לעם העושה את צעדיו
הראשונים, נופל וקם.

בסוף ספר דברים, פרשת ניצבים אנו רואים את משה המשקף לאנשים העומדים
מולו כי הם ניצבים, הם כבר על הרגליים, עם.

החגיגות של הטקסט ממחישה את עוצמת הרגע ההיסטורי

אַתֶּם נִצְבִּים הַיּוֹם כְּלִכְּם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רְאֵשִׁיכֶם שְׁבִטֵיכֶם זִקְנֵיכֶם
וְשִׁטְרֵיכֶם כֹּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל. טַפְּכֶם נְשִׁיכֶם וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּ מַחְנֶיךָ מִחֹטֵב עֵצִיךָ
עַד שֹׂאֵב מִיַּיִן. יֵא לְעִבְרְךָ בְּבְרִית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבְאֱלֹתָיו אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּרַת
עִמָּךְ הַיּוֹם. יב לְמַעַן הִקִּים-אֶתְךָ הַיּוֹם לוֹ לְעַם וְהוּא יְהִי-לְךָ לְאֱלֹהִים כְּאֲשֶׁר
דִּבֶּר-לְךָ וּכְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב. יג וְלֹא אֶתְכֶם לְבַדְכֶם
אֲנֹכִי כָרַת אֶת-הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת-הָאֱלֹהִים הַזֹּאת. יד כִּי אֶת-אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פִּה עִמָּנוּ
לְמַד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֶת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פִּה עִמָּנוּ הַיּוֹם.

זהו רגע שיא של כריתת ברית, אך גם רגע של סיום תקופה והתחלה חדשה.
מבחינת העם: יש כאן טקס שבו הוא הופך מערב רב לעם, העומד להתחבר למקום,
לארץ הבחירה ולממש חלום.

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

מצדו של משה זהו רגע הפרידה מהחיים ומהעם שהיה עבורו מרכז הקיום.

עבור שניהם זהו רגע פרידה, סיום ויציאה אל הלא נודע.

זוהי סיטואציה הטומנת בחובה אנרגיה ריגשית עצומה.

גם אנחנו מסיימים שנה ניצבים מול מה שהיה ונפרדים ממה שהיה עד כה ומביטים קדימה אל הלא נודע.

גם אנחנו עומדים ביום החגיגי של ראש השנה ויום הכיפורים לפני אלוהינו ואותה

הברית שמשה כרת עם העם ואלוהים מהדהדת בראשינו. אנחנו אותם אלה

שאליהם התכוון משה: וְלֹא אֶתְּכֶם לְבַדְּכֶם אֲנֹכִי כִּכְרַת אֶת-הַבְּרִית הַזֹּאת וְאֶת-

הָאֶלֶּה הַזֹּאת. יָד כִּי אֶת-אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה עִמָּנוּ עֹמֵד הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֶת

אֲשֶׁר אֵינָנוּ פֹה עִמָּנוּ הַיּוֹם.

הפרשות האחרונות שקדמו לניצבים מציגות בפני העם את הברכות והקללות

בפירוט רב. הן מייצגות את האפשרויות הגרועות ביותר, הסיוטים של

הקטסטרופות האיומות ביותר ומנגד את החלומות המתוקים ביותר האפשרות של

הברכה, הטוב המוחלט.

גם אנו, בפרוש השנה החדשה חשים את החרדה מפני האפשרויות הללו ואת

העמידה מול הלא נודע.

כולנו חשים את החשש הקיומי והאיום הרובץ לפתחנו. השבוע שמענו את נאומו

הנורא של אחמדיניזד, את מחיאות הכפיים של אומות העולם והזכרונות האיומים

של השואה הולכים ומתגברים בליבנו. כולנו חוששים מהשואה האקולוגית

המאיימת על כל כדור הארץ ואם לא די בכך נוסף גם חשש מפני רעידת אדמה קשה

שתזרע הרס וחורבן. המנהיגות שלנו רחוקה מאוד ממנהיגותו של משה הצנוע והענו

שראה את טובת העם ולא התפנה לעשות לביתו. וכל זה בלי שנזכיר את הכאבים

הפרטיים של כל אחד מאיתנו.

במצבינו הקיומי, ברמת החרדות שלנו, אין אנו כה רחוקים מאבותינו שניצבו שם

בימים הרחוקים ההם מול משה בפרק כ"ט בסוף ספר דברים.

קהילת מבקשי דרך, ע"ר

ש"י עגנון 22 ירושלים 93589 קווי אוטובוס 22, 13, 24, 4

טל: 02-6792501 פקס: 02-6786207

דואר אלקטרוני: kehillah@bezeqint.net

אתר אינטרנט: www.mevakshei.org

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

מה הן התשובות שנותן משה לעם רגע לפני מותו ? איך הוא מציע לעם להתמודד עם
החרדות הללו ?

האם התשובות שלו יכולות לסייע גם לנו היום?

**וְשִׁבְתָּ עַד-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר-אֲנֹכִי מְצַוְנְךָ הַיּוֹם אַתָּה וּבְנֶיךָ
בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ. ג וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-שָׁבוֹתֶיךָ וּרְחַמְךָ וְשָׁב וּקְבָצְךָ
מִכָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה.**

אם-יְהִיָּה נִדְחָךְ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבָּצְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ. ה
וְהִבִּיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יִרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וּיְרַשְׁתָּהּ וְהִיטְבֶּךָ וְהִרְבֶּךָ
מֵאֲבֹתֶיךָ. ו וּמַל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת-לְבָבְךָ וְאֶת-לִבְבֵךְ זֶרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ. ז וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת כָּל-הָאֱלוֹת
הָאֵלֶּה עַל-אֵיבֶיךָ וְעַל-שֹׁנְאֵיךָ אֲשֶׁר רָדְפוּךָ. ח וְאַתָּה תִּשׁוּב וְשָׁמַעַתְּ בְּקוֹל יְהוָה
וְעָשִׂיתָ אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְנְךָ הַיּוֹם. ט וְהוֹתִירְךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל
מַעֲשֵׂה יָדְךָ בַּפְּרִי בִטְנְךָ וּבַפְּרִי בְהִמְתָּךְ וּבַפְּרִי אֲדָמְתְךָ לְטֹבָה כִּי יִשׁוּב יְהוָה לְשׁוֹשׁ
עֲלֶיךָ לְטוֹב כַּאֲשֶׁר-שָׁשׂ עַל-אֲבֹתֶיךָ. י כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשָׁמֵר מִצְוֹתָיו
וּחְקֹתָיו הַפְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תִשׁוּב אֶל-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ
וּבְכָל-נַפְשְׁךָ.

תשובתו של משה היא פשוטה והיא תמצית התורה כולה: תשובה, אהבת אלוהים,
קיום מצוות.

תשובה זאת מבוססת על עיקרון מרכזי וחשוב: עיקרון חופש הבחירה ושכר ועונש.

לפי ספר דברים ותורת הגמול הקלאסית האדם בוחר את גורלו:

הַעֲדֹתִי בְּכֶם הַיּוֹם אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ חַיִּים וְהַמָּוֶת נִתְּתִי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה
וְהַקְּלָלָה וּבַחֲרָתָּ בְּחַיִּים לְמַעַן תַּחֲיֶה אַתָּה וְזֶרְעֶךָ. כ לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
לְשָׁמַע בְּקוֹלוֹ וּלְדַבְּקָה-בּוֹ כִּי הוּא חַיֶּיךָ וְאִכְךָ יָמֶיךָ לְשִׁבְתָּ עַל-הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
יְהוָה לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לְתֵת לָהֶם. {פ}

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

משה ידע מה העם צריך באותו רגע על מנת להתגבר על הפרידה ממנו, על החרדה מפני הלא נודע והאתגרים הקשים העומדים בפני העם. בפעם הקודמת שמשה עזב את העם ל- 40 יום העם התפרק וחזר מהר לדרכים המוכרות לו ממצרים : עבודת עגלי זהב.

הכלי שמשה נותן לעם כדי להתגבר על החרדה והבלבול אחרי לכתו היא - החוק. החוק יעניק תחושה של אחדות ואחידות מכיוון שהוא חל על כולם והוא קושר את כל הנוכחים בהסכמה על אותם עקרונות. החוק מחזק את הקשר בין בני האדם והופך אותם לעם. החוק נותן תחושה שהאדם חי בתוך מציאות שחוקיה ברורים ואם הוא יכיר את החוקיות הזאת יש לו שליטה ובחירה. החוק נותן ביטחון בכך שלמציאות יש הגיון הידוע לאדם ואם הוא מכיר את ההגיון הוא יכול לשלוט בגורלו ולבחור את גורלו על ידי עמידה בחוקי האל.

איך תשובה זאת נשמעת לאדם במאה ה-21? האם היא אפשרית? האם היא

מרגיעה? האם אנחנו יכולים להיזון ממנה?

אני מודה שהשאלה הזאת הבהילה אותי אחרי שכתבתי אותה .

האם היא מבהילה גם אתכם?

אם לא נוכל לקבל את התשובות הפשוטות הללו – מה זה אומר עלינו?

האם נוכל להאמין שאכן אמונתנו באל או מעשינו הטובים יוכלו להציל את העולם

משואה אקולוגית?

האם נוכל להאמין כי היותנו טובים יגרום לשטן בדמות אחמדיניגד להעלם או

להפוך לחובב ציון?

מה כוחנו? הרי אנו כעלה נידף, כרוח אשר עוברת , כחרס הנשבר.....

והנה, משה שמע את קולי והוא עונה לי גם על שאלה זאת :

כי המצנה הזאת אשר אנכי מצונן היום לא-נפלא את הוא ממנן ולא רחקה הוא.

יב לא בשמים הוא לאמר מי יעלה-לנו השמימה ויקחה לנו וישמענו אתה

קהילת מבקשי דרך, ע"ר

ש"י עגנון 22 ירושלים 93589 קווי אוטובוס 22, 13, 24, 4

טל: 02-6792501 פקס: 02-6786207

דואר אלקטרוני: kehillah@bezeqint.net

אתר אינטרנט: www.mevakshei.org

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

וְנַעֲשֶׂנָהּ. יג וְלֹא-מַעֲבָר לָיִם הוּא לְאֹמֶר מִי יַעֲבֹר-לָנוּ אֶל-עֵבֶר הַיָּם וַיִּקְחָהּ לָנוּ
וַיִּשְׁמַעֲנוּ אֶתְהָ וְנַעֲשֶׂנָהּ. יד כִּי-קָרֹב אֵלַיִךְ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ. }

משה הטוב האמין בכל ליבו שהתורה שהביא לנו מהאל יש בה תשובות לכל השאלות של הקיום, שהמעשים הפשוטים והיומיומיים יכולים להביא לשלמות, שלא צריך לחפש תשובות במקומות רחוקים אלא די בכך שכל אדם יעשה את הדברים הטובים הללו והעולם יהיה טוב הרבה יותר. האם אנחנו יכולים כאנשים מודרניים לקבל את התשובה הזאת?

אבל הוא לא ראה את ימי הביניים, את התקופה שבה אנשים מתו על קידוש השם וגורשו ועונו בשל אמונתם בשם. הוא לא ראה את המשרפות ותאי הגזים על אדמת אירופה. הוא לא שמע את נאומו של אחמדניצד ואת האיומים שעמם אנו מתמודדים היום.

מכיוון שיש לנו אפשרות הבחירה, ואנו כולנו רוצים לבחור בחיים ובטוב – ולדברים שאנחנו נאמר לעצמנו יש משמעות והשפעה עצומה בואו נחשוב ביחד מהם הדברים שנוכל אנחנו לומר לעצמנו ברגע זה שבו אנו ניצבים? מהם הדברים שייתנו לנו כוח לעמוד באומץ מול השנה החדשה ואתגריה? פתיחת השאלה לדיון

התשובה האישית שלי: האמונה באלוהים מבחינתי היא האמונה שסופו של הטוב לנצח. שניסיון העבר מלמד אותנו שגם אם לתקופות קצרות שלט הרוע בעולם והשדים יצאו מהבקבוק בכל זאת הדבר נמשך זמן קצר בלבד ובסופו של דבר ההיגיון והשפיות חזרו לשלוט בעולם. האמונה הזאת קשורה לאמונה נוספת: שהאדם טוב ביסודו. אמנם הרוע קיים ומסתתר בכל אחד מאיתנו, אבל אם התנאים הסביבתיים מאפשרים הטוב שבאדם חזק יותר מהרוע. אמונה זאת מהווה בסיס לכל דבר שאני עושה והיא נותנת לי כוח לתת אימון בבני אדם ולהאמין שלמרות הקשיים העתיד הצפוי לנו הוא טוב, והמכשולים בהווה הם רק מדרגות לשיפור.

התנועה ליהדות מתקדמת בישראל
יש יותר מדרך אחת להיות יהודי

קהילת מבקשי דרך, ע"ר

ש"י עגנון 22 ירושלים 93589 קווי אוטובוס 22, 13, 24, 4

טל: 02-6792501 פקס: 02-6786207

דואר אלקטרוני: kehillah@bezeqint.net

אתר אינטרנט: www.mevakshei.org

מאז 1962 קהילה ויצירה יהודית

פעילויות הקהילה מתקיימות בסיוע הסוכנות היהודית לארץ ישראל

שנה טובה ומבורכת לכולנו ולחיי חיים טובים ובריאים.